

הנחיות לעניין הגדלת הפטור לקצבה לפי תיקון 190 ובהתאם להוראות השעה

במסגרת תיקון 190 לפקודה, נקבע, כי החל משנת 2020 יעודכן שיעור הפטור לקצבה ויגדל ב- 3% מתקרת הקצבה המזכה (בנוסף ל-14% שנוספו עד לשנת 2019). שיעור הפטור המרבי יעמוד על 52% מתקרת קצבה מזכה. רשות המסים שולחת לכל מקבל קצבה שערך קיבוע זכויות, הזכאי להגדלה האמורה, מכתב המאשר את זכאותו. המידע יועבר גם למשלמים המתעדכנים באופן מקוון. להלן הנחיות להגדלת הפטור למי שלא הציג אישור כאמור.

משלם הקצבה יעניק את התוספת של 3% מעבר לפטור שניתן בשנת המס 2019, במקרים הבאים:

- א. גמלאים אשר החלו לקבל קצבה עד ליום 31.12.2011 - אם התקיימו כל התנאים הבאים:
  - הגמלאי הגיע לגיל פרישה לפני 1.1.2012.
  - הגמלאי הצהיר בטופס 101 כי אין לו הכנסות אחרות או לחלופין, הצהיר שיש לו הכנסות אחרות אך הן אינן מקצבה.
  - הגמלאי היה זכאי בשנים 2016 עד 2019 לפטור כל שהוא מתקרת הקצבה המזכה.
- ב. גמלאים אשר החלו לקבל קצבה מיום 1.1.2012 ואילך - אם התקיימו כל התנאים הבאים:
  - הגמלאי הגיע לגיל פרישה.
  - הגמלאי קיבל מפקיד השומה בשנים קודמות "אישור לקביעת סכום ההיוון הפטור של הקצבה וקביעת שיעור הפטור מתקרת הקצבה המזכה" ונקבע בסעיף ב' לאותו אישור כי על פי בקשתו, תוספת הפטור שתהא בעתיד בהתאם להוראות השעה, תגדיל את סכום הקצבה הפטורה לחודש, כאשר סכום ההיוון הפטור של הקצבה כמבוקש על ידו ישאר קבוע.
- ג. בכל מקרה אחר - רק באישור פקיד שומה.

הנחיות לעניין מתן "הפטור הנוסף" לפי תיקון 190:

- להלן תמצית ההנחיה שפורסמה ביום 19.11.2019 לעניין ניכוי מס על ידי משלם הקצבה באופן המתחשב בפטור הנוסף.
- "הפטור הנוסף" - שיעור הגדלת הפטור לקצבה מעבר לפטור הבסיסי בשיעור 35% החל משנת 2012. משנת 2020 ועד 2024 יעמוד הפטור הנוסף על 17% מתקרת הקצבה המזכה. משלם קצבה לנישום הזכאי לקצבה מזכה יחידה שאין בכוונתו להוון סכומים מקופת גמל או ממעסיק בפטור ממס, נדרש לנכות מקצבתו את המס בהתחשב בפטור הנוסף וזאת מבלי להפנותו למשרד השומה. לצורך כך תובאנה להלן ההנחיות למשלם הקצבה שיכנסו לתוקף החל מיום 1.1.2020.
- א. הנחיות אלו רלוונטיות רק לנישום שלא הציג בפני המשלם אישור פקיד שומה לעניין ניכוי המס מהקצבה.
  - ב. הנחיות אלו אינן חלות על נישום שפקיד השומה קבע לו אחוז פטור מהקצבה המזכה, נישום שנמסרו בגינתו נתוני עזר אחרים לצורך חישוב הפטור או נישום שניתן לו "אישור לקביעת סכום ההיוון הפטור של הקצבה וקביעת שיעור הפטור מתקרת הקצבה המזכה" (להלן: "אישור קיבוע זכויות").
- במקרים אלו על המשלם להמשיך ולנכות את המס מהקצבה המזכה בהתאם לאישורים שהוציא פקיד השומה כאמור, ולהגדיל הפטור בשנת 2020 בהתאם להנחיות שפורטו לעיל.

הנחיות לפעולה

1. נישום שהגיע לגיל פרישה לפני יום 1.1.2012

- 1.1. משלם הקצבה ינכה מס מהקצבה המזכה, **תוך מתן הפטור הנוסף**, וזאת בתנאי שמקבל הקצבה הגיש לו בקשה באמצעות **טופס 161** (המופיע באתר רשות המסים). טופס זה יכול בין היתר את הצהרת מקבל הקצבה כמפורט להלן:
- זוהי קצבתו היחידה וכי הוא אינו מקבל כל קצבה נוספת.
  - מקבל הקצבה הצהיר כי לא היוון קצבה מזכה בפטור ממס לאחר 1.1.12, יום התחילה.
- 1.2. בסמוך ליום 1.1.20 על משלם הקצבה לשלוח את טופס 161 לכל עמית מקבל קצבה שהתמלאו לגביו כל ארבעת התנאים המפורטים להלן והם בלבד:
- מקבל הקצבה הגיע לגיל פרישה לפני יום התחילה.
  - מקבל הקצבה הצהיר על גבי טופס 101 שאין לו הכנסות אחרות או לחלופין, הצהיר שיש לו הכנסות אחרות אך הן אינן מקצבה.
  - משלם הקצבה מנכה מס מקצבתו ללא פטור.
  - מקבל הקצבה לא הציג בפני המשלם אישור פקיד שומה לעניין קביעת אחוז הפטור מהקצבה המזכה או שלא התקבלו לגביו נתוני עזר אחרים לחישוב הפטור.
- 1.3. נישום הבוחר באפשרות זו יידרש למלא את טופס 161 פעם אחת בלבד ולהגישו למשלם הקצבה.
- 1.4. משלם קצבה שניכה לנישום כאמור מס מהקצבה המזכה, תוך מתן הפטור הנוסף, ידווח על כך לפקיד השומה במסגרת טופס 126 בשדות 117ד ו-117ה דברי הסבר למילוי השדות בפרק הדן בשינויים לטופס 126.

2. נישום שהגיע לגיל פרישה לאחר יום 1.1.2012

החל ממועד כניסתן לתוקף של ההנחיות - 1.1.2020, יעמדו בפני נישום המקבל קצבה מזכה יחידה, שתי אפשרויות במסגרתן ניתן יהיה לקבל את **הפטור הנוסף** בחישוב המס החל על קצבתו המזכה, וזאת על פי המפורט להלן:

אפשרות א' - הנהוגה כיום

א. הנישום יגיש בקשה לפקיד השומה לאישור קיבוע זכויות באמצעות טופס 161ד וימסור את האישור למשלם הקצבה. במסגרת אפשרות זו יוכל הנישום להציג בפני פקיד השומה את מלוא סכום מענקי הפרישה שצבר בגין תקופות עבודתו, קצבאות להן הוא זכאי וכן את בחירותיו ביחס לסכומים אלה, לרבות בחירתו ביחס להיוון קצבה בפטור ממס ובכך יוכל הנישום למצות את הזכויות המגיעות לו, הן ביחס לפטור הבסיסי והן ביחס לפטור הנוסף. כמו כן, במסגרת אפשרות זו יוכל הנישום לבחור כיצד לנצל את ההגדלות העתידיות של שיעור הפטור הנוסף.

ב. משלם קצבה שהועבר אליו אישור קיבוע זכויות ינכה את המס מהקצבה המזכה, תוך מתן שיעור הפטור ממס, כפי שזה נקבע באישור קיבוע הזכויות, וזאת בתנאי שהנישום הצהיר בטופס 101 שאין לו הכנסות אחרות או לחלופין, הצהיר שיש לו הכנסות אחרות אך הן אינן מקצבה.

אפשרות ב'

א. הנישום יגיש למשלם הקצבה בקשה לצורך קבלת הפטור הנוסף בלבד וזאת באמצעות טופס 161ח (המפורסם באתר רשות המסים), כפי שיפורט בהמשך. טופס 161ח יכול בין היתר את הצהרת הנישום לפיה מוסכם עליו כי בשל בקשה זו, ובחלוף 90 יום מיום קבלת הפטור הנוסף, לא יוכל להוון קצבה בפטור ממס בעתיד חלף הפטור הנוסף וכן הצהרה לפיה ידוע לו שכל הגדלה עתידית בשיעור הפטור הנוסף תחול על הקצבה המזכה. נישום הבוחר באפשרות זו יידרש למלא את טופס 161ח פעם אחת בלבד ולהגישו למשלם הקצבה.

- ב. משלם הקצבה ינכה את המס מהקצבה המזכה, **תוך מתן הפטור הנוסף בלבד** וזאת בהתקיים **שני** התנאים הבאים:
- הנישום מילא את טופס 161 בשלמותו והגישו למשלם הקצבה כשהוא חתום על ידו.
  - הנישום הצהיר בטופס 101 שאין לו הכנסות אחרות או לחלופין, הצהיר שיש לו הכנסות אחרות אך הן אינן מקצבה.
- ג. החל מיום כניסתן לתוקף של הנחיות אלו, 1.1.2020, משלם קצבה ישלח לכל מקבל קצבה שהגיע ל"גיל הזכאות", כמשמעות המונח בסעיף 9א לפקודה, את טופס 161.
- ד. משלם הקצבה ישלח את טופס 161 גם למקבלי הקצבה שהגיעו לגיל הזכאות לאחר 1.1.2012 ולפני 1.1.2020, שהצהירו על גבי טופס 101 שאין להם הכנסות אחרות או לחלופין, הצהירו שיש להם הכנסות אחרות אך הן אינן מקצבה ושלא הציגו למשלם אישור קיבוע זכויות.
- ה. משלם קצבה שניכה מס מהקצבה המזכה, תוך מתן הפטור הנוסף בהתאם לאפשרות ב', ידווח על כך לפקיד השומה במסגרת טופס 126 בשדות 117ד ו-117ה דברי הסבר למילוי השדות בפרק הדין בשינויים לטופס 126.
3. נישום שלא הגיש למשלם הקצבה טופס 161, טופס 161 או אישור פקיד שומה (לפי העניין), משלם הקצבה ינכה מס מקצבתו המזכה ללא מתן הפטור ממס הקבוע בסעיף 9א לפקודה.

הארכת תוקף האישורים

כמידי שנה תינתן ארכה לאישורים על תיאומי מס, שתוקפם פג בתום שנת המס 2019, עד למועד תשלום המשכורת לחודש פברואר 2020 ולא יאוחר מיום 13.03.2020.

יודגש, כי לא תינתן ארכה לאישורים על פטור מניכוי מס הכנסה במקור ולא תינתן ארכה לתיאומי מס שאינם בגין משכורת כהגדרתה בתקנות מס הכנסה (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה), התשנ"ג-1993 (להלן: "תקנות המשכורת").

הנחיות לדיווח 126 ו-856 לשנת 2019:

שינויים בטופס 126 לשנת 2019 ואילך

להלן השינויים שהוספו לדוח 126 לשנת 2019 ואילך:

1. הוספת סוגי משרה:

חל"ת (סוג משרה 22) - חופשה ללא תשלום שבגינה מופרש דמי ביטוח לאומי, חודשי עבודה = כן.
סוג משרה 11 בחירות - מבוטל החל משנת מס 2019 ואילך.

2. הוספת שדות דיווח רשומה "20"

שדה 117ד פוזיציה 751-752 אחוז פטור שחושב לקצבה. שדה נומרי, ידווח אך ורק בסוגי משרה של קצבה 04, 24, 45, 46 אם יופיע ערך בשדה זה בדיווח של סוגי משרה אחרים יצא שגוי.
שדה 117ה פוזיציה 753-753, האחוז שצוין בשדה 117ד ניתן על פי:
1 = אישור פקיד שומה, 2 = הצהרת הגמלאי, 3 = למי שפרש לפני 2012 נקבע פטור לפי אישור פקיד שומה (שיעור או סכומי מענקים פטורים) והתוספת מכוח תיקון 190 על פי הצהרת הגמלאי. אם יש ערך בשדה 117ד יש לקבל קוד אם אין ערך יש לקבל 0. אחרת שגוי רגיל.

עדכון שדות בפרק הביטוח הלאומי

שדה 123 - עודכן - נוסח דברי ההסבר: "פיצויי פיטורין, פידיון חופשה המשולמת עקב ניתוק יחסי עובד ומעביד, פיצויי הלנת שכר, פיצוי בגין אי הודעה מוקדמת וסכומים שהותרו לעובד כהוצאה על פי פקודת מס הכנסה. הכל בהתאם לחוזר מעסיקים 1479".